

тател. Земете си сбогомъ отъ него, гражданко, защото ще трѣбва да го земемъ веднага съ себе си.»

Царицата прѣбледнѣ и застана прѣдъ вратата на съседната стая, въ която спѣше синѣ й. „Какъ, вие искате да земете оттукъ царя?“

— „Нѣма вече никакъвъ царь и тиранинъ, гражданко. Сега се слуша само волята на свободния народъ, и тоя народъ желае да отдѣли вашия младъ Лудвигъ отъ вашето общество, кждѣто той би билъ възпитанъ само като врагъ на народа, какъвто бѣ неговия баща.“ И като изказа тия думи, той пристѣпи къмъ вратата и сложи ржка върху дръжката на ключалката.

Царицата издигна отслабналитѣ си ржцѣ. „Оставете ми поне едникия ми синѣ! Всичко ми зехте! Какво остава още отъ мене? Една робиня, безпомощна жена. Заклучете ме още по-строго, земете ми всичко отъ удобствата, които сте ми оставили тукъ, отнемете ми съвсѣмъ дневната свѣтлина, оставете ми само моята едничка утѣха, моитѣ дѣца! Или отведете ме на ешафота¹⁾, ако ме смѣтате за такова чудовище, но оставете моитѣ невинни дѣца свободни!“

Принцеситѣ колѣничиха прѣдъ републиканцитѣ и ги молѣха еднакво съ царицата. Жакъ, който безспорно нѣмаше никакъ меко сърдце и който не веднѣжъ бѣ искалъ, заедно съ своитѣ съграждани, позволение отъ правителството да изкорени цѣлото „тиранско потекло“, изпадна въ недоумѣние.

— „Казвамъ ти още веднѣжъ, недѣй много да се маешъ, Жакъ!“ извика тукъ Симонъ пакъ. „Тя сѣ тѣй прави, лицемѣрката недна. Махнете се, направете му пѣтъ, нищо не може да ви помогне!“

Царицата се обърна къмъ него, погледна въ лицето на най-суровия изъ между своитѣ пазачи и не съзрѣ въ него никаква слѣда отъ състрадание. Тогава тя отстѣпи. „Кажете ми поне, продума тя, кой ще бжде неговия възпитателъ“.

— „Не се грижете за това“, отвърна съ грубъ смѣхъ Симонъ. „Правителството е на-

мѣрило едного, който ще направи вашия синѣ, сигурно, добъръ републиканецъ. Нека ви бжде поне това утѣха, че той ще остане пакъ въ тая кула, макаръ да не можете вече да го виждате.“

Безъ по-вече приказки, републиканцитѣ влѣзоха въ спалнята на момченцето. Тукъ спѣше, на своето просто легло, осѣмгодишниятъ „Дофинъ“ Лудвигъ, когото неговитѣ роднини, слѣдъ обезглавяването на татко му, бѣха прогласили за Лудвигъ XVII, и който, наистина, макаръ и малолѣтенъ, задаваше страхъ на хората, които бѣха зели въ ржцѣтъ си управлението на Франция въ онуй размирно врѣме. Безъ да подозира чернитѣ облаци, които се надвисваха надъ него, спѣше си то крѣпкъ, юношески сънь. Една груба ржка го събуди. „Стани, момченце, облѣчи се, и ела съ насъ!“ Съ тия думи Жакъ го изтѣргна отъ леглото. Момченцето, навикнало въ затвора на груби обноски, не се зачуди много като го дръпнаха така и му казаха, че трѣбва да отиде отъ това мѣсто на друго. То стана, облѣче се набърже, прѣгърна за послѣденъ пѣтъ майка си, и тежкитѣ двойни врата отново се затвориша и го раздѣлиха отъ домашнитѣ му. Едва сега, когато се видѣ раздѣлено отъ тѣхъ, то се разплака съ гласъ. „Мамо, мамо!“ извика то съ плачъ, но неговѣтъ водачъ го завлѣче надолъ по стѣлбата и ревѣтъ му се изгуби и не можа да стигне до ушитѣ на майката. Два етажa по-долъ Симонъ отвори пакъ една двойна врата, грабна момчето за ржка и му рече: „Така, тука сме вече въ твоя възпитателенъ институтъ, юначе. Лека ноцъ, гражданино!“ И царѣтъ се намѣри въ стаята на тъмничния стражъ, общарѣтъ Симонъ. Въ едно жгълче, надъ едни дрипи, които му служеха за постилка, то легнеше и плачеше безспирно.

Нѣколко дни слѣдъ това ние намираме „възпитателѣтъ“ на нещастното дѣте че се занимава, възнъ отъ своитѣ служебни часове, съ картоигране и пиянство. Единъ младъ гражданинъ му е постояненъ другаръ. Ето ги и въ тоя часъ заедно. По празното шише, което стои на масата, може да се сѣди, че тѣ сж се храбро борили съ съдържанието му. Въ единъ жгълъ на стаята, изправенъ, стои Дофинѣтъ

¹⁾ Мѣстото, кждѣто е стояла „гилотината“, машината за обезглавяване.